

radio andorra

l'emissora de la II Guerra Mundial

I després de la succinta referència a Ràdio Andorra a la pel·lícula italiana Comandante (2023) ve el llibre, escrit en paral·lel pels mateixos autors del guió, **Edoardo De Angelis** i **Sandro Veronesi**. I sobre paper ens explica moltes més coses. De fet, ocupa quasi tot un capítol!

Que la literatura faci referència a Ràdio Andorra per ambientar la II Guerra Mundial i la seva postguerra ja diu molt de l'èxit de l'emissora i de la petjada que va deixar. Sense anar més lluny sabíem, per **Andrés Luengo** (Bon Dia, 05/08/2019), que al seu torn es va assabentar per **Ramon Tena**, que també l'escriptor belga **Georges Simenon** en el llibre Madame Quatre et ses enfants (1945) introdueix, d'attrezzo, la nostra emissora. Concretament, i en traducció d'en Luengo, el paràgraf on es diu:

"El carilló de Westminster donava les vuit campanades. Al mateix temps, una veu dolcíssima sortia de la caixa envernissada. Tan dolça, que semblava que es dirigia a cadascú en particular. I deia: 'Aquí, Radio Andorra...'

Però, com dèiem, en el llibre italià l'emissora del principat és la gran protagonista del capítol 5. SCHIASSI que, amb la nostra traducció, diu (hem posat en negreta quan parla d'Andorra o de Ràdio Andorra):

*Sort que mentre esperàvem, ens entreteníem amb una altra cosa. I jo, l'oficial radiotelegrafista i durant dotze hores al dia, les hores en les quals més instruments restaven muts perquè viatjàvem submergits, escoltava amb Minniti l'hidròfon, en el que tots els sorolls són preguntes ("Què és això? I això? I allò?"), doncs, per trobar la resposta, val més l'experiència, i la paranoia més que la imaginació, jo, dic, el radiotelefonista, soc el que mana en aquesta cosa que ens entreté. "**Aquí Ràdio Andorra**", diu la veu càlida i afectuosa de la locutora, a la que cadascú s'imagini com vulgui. **Ràdio Andorra** és l'única ràdio del món que en plena guerra no parla de guerra: només emet cançons d'amor, dia i nit, cançons americanes, franceses, espanyoles, cantades només per dones. Sembla que hi ha una antena de cent metres posada no se sap on i que envia el senyal més potent d'Europa, senyal que cap govern pot suprimir perquè **Andorra** és un Estat lliure quina ràdio arriba a totes les gents de terra ferma i a tots els vaixells del mar. I per això l'escoltem tots, nosaltres i els nostres enemics. Nosaltres l'escoltem de nit, totes les nits, quan sortim a la superfície per a recarregar aire i les bateries: tots els del submarí l'escolten, tota la nit, pels altaveus, i la veu de dones és la veu de les nostres dones. Sona **Ràdio Andorra** i és la mà fresca que l'enfermera ens posa al front, és la promesa de què ens curarem aviat que la nostra mare ens xiuxiueja a l'oïda. Sona **Ràdio Andorra** i tots cantem acompanyant aquelles veus que parlen d'amor, veus que són les de la nostra germana, que s'inclina sobre nosaltres i ens consola en mig del nostre embrutiment. Allí on estem: en la sala de comandament, en la de màquines, en la de torpedes, en la torreta, estirats en unes hamaques esteses entre mampares, en aquelles lones que destrossen l'esquena. Sona **Ràdio Andorra** i els oficials també tanquen els ulls, els tanca el nostre comandant, que mai ho fa, ni quan dorm, tot i que, això sí, quan toca anar a la cabina, tots abaixen el volum dels altaveus, perquè tal vegada si dorm una hora la música pot molestar-lo. Quantes coses es diuen del nostre comandant! Que anava en el Malespina quan va enfonsar el British Fame, que és un mag, un faquir, un hipnotitzador, que no dorm mai; però els que això diem, diem també que no sabem la veritat, i per això és millor no molestar-lo, abaixar el volum, perquè és ell qui ens guia en aquesta guerra. I és una guerra que volem*

radio andorra

l'emissora de la II Guerra Mundial

*lliurar, perquè així, estem en guerra, però sense combatre, ens sentim perduts en mig del mar i ni amb **Ràdio Andorra** ens consolem.*

BANCA DELLA MEMORIA

La voce del marinaio
www.lavocedelmarinaio.com

★ **R.SOMM.CAPPELLINI** ★

NEC ASPERA TERRENT

ASSOCIAZIONE NAZIONALE MARINAI D'ITALIA
GRUPPO MOVIM. LUIGI LONGOBARDI C/MARE DI STABIA

2° Capo Rt
Vezio SCHIASSI
Nato a Molinella (BO)
16 agosto 1913
Decorato con
Medaglia di Bronzo
Croce di Guerra
al Valor Militare

MEDAGLIA BRONZO AL VALOR MILITARE
"Capo posto RT di sommergibile in una lunga missione di guerra in Atlantico si prodigava nell'assolvimento del suo compito con slancio, serenità e perizia contribuendo all'affondamento di 22.000 tonnellate di naviglio mercantile nemico. Nel corso di una violenta azione di caccia assicurava alla comandante tempestive e preziose notizie per il disimpegno dell'unità"
Oceano Atlantico 27 marzo—19 giugno 1942.

★

Fitxa de Schiassi treta de https://www.lavocedelmarinaio.com/2020/08/vezio-schiassi/#google_vignette

Com podem veure **Ràdio Andorra** centra aquest capítol del llibre *Comandante* que es parla de la seva implantació a tots els països en guerra justament perquè no tracta del conflicte. Era neutral. Només es passaven cançons, un llenguatge universal que valia per a tothom, per amics i per enemics.

Festa del Redentore, Venezia, 2025.